

NS S & O
T.a.v. de heer A. van de Wetering
E-mail: andre.vandewetering@ns.nl

Datum
12 december 2022

Ons kenmerk
22-1355/UTR/HJ-wo

Betreft / Onderwerp
Zorgen over BLM opleiding

Doorkiesnummer
06-514 06 096

Email contactpersoon
Henri.janssen@fnv.nl

Bijlage(n)
-

Geachte heer Van de Wetering, beste André,

FNV Spoor hecht grote waarde aan een goede en volledige opleiding van (aspirant)machinisten die bij NS werkzaam zijn. Wij juichen het toe dat NS daarvoor een eigen opleidingscentrum heeft. Maar wij maken ons zeer grote zorgen over de kwaliteit van de Basis Leerweg Machinisten (BLM) na de wijzigingen in de opleidingsmethodiek.

Sinds begin 2022 zijn wij in gesprek over de huidige BLM-opleiding. De op- en aanmerkingen uit de praktijk van aspiranten, mentoren en teammanagers blijven binnenkomen. Reden om hiervoor nogmaals aandacht te vragen en eisen te stellen. Ook examinatoren bevestigen in zijn algemeenheid dit beeld, maar gezien de geheimhoudingsplicht die zij dragen, delen zij geen praktijkervaringen.

De wijze van opleiden en het niveau sluit niet aan bij het uitgevraagde niveau van de functie. Er is sprake van zelfstudie met begeleiding van leerbegeleiders die het vak en de praktijk niet kennen. Vragen worden weggeleid met een verwijzing naar Google of naar mentoren. Door het voorgaande is er geen sprake een samenhangende wijze van opleiden voor nota ben een veiligheidsfunctie! Bovendien is er sprake van een groot afbreukrisico. En dit op een zéér krappe arbeidsmarkt.

Ter onderbouwing het volgende:

- Door de lat onnodig hoog te leggen qua leerniveau wordt het steeds moeilijker om voldoende mensen binnen te halen en zo snel als verantwoord mogelijk te laten doorstromen voor de functie van machinist op de toch al krappe arbeidsmarkt.
- De opleidingsstijl leidt ertoe dat het slagingspercentage voor in één keer voor alle examens slagen, onnodig laag ligt. Dat zorgt dan voor een langere opleidingsduur. Met als gevolg dat de volgende (groep) geworven aspirant(en) onnodig laat met de opleiding kunnen starten en dat de doorstroom van opleiding naar inzetbaar als machinist ook onnodig vertraagd wordt.

- Het lage slagingspercentage leidt tot vertraging voor de inzetbaarheid en voor externen die een vaste baan opzeggen wordt het onaantrekkelijk de overstap naar NS te maken. Want, indien men niet tijdig volledig vakbekwaam is, wordt de arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd niet verlengd laat staan omgezet tot arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd.
- Deze afgeschaalde vorm van opleiden verhoogt het risico dat aspiranten tijdens de opleiding, maar ook daarna, afbranden.
- De leerbegeleiders kunnen vakinhoudelijke vragen regelmatig niet beantwoorden omdat zij geen vakkennis hebben (of niet voldoende). Met regelmaat wordt verwezen naar Google en Internet. Dit is volstrekt onaanvaardbaar bij het opleiden voor een veiligheidsfunctie.
- De zelfstudie methode zorgt voor verhoogde (werk)druk op de aspiranten en werkt werkdruk verhogend voor mentoren en leerbegeleiders. De verhoogde druk op aspiranten zorgt voor lagere slagingspercentages en de verhoogde werkdruk heeft een negatief effect op de duurzame inzetbaarheid van de werknemers, risico op uitval en verlaagd animo voor deze functies. Vanwege het te kort aan mentormachinisten worden aspiranten voortaan ook met ervaren machinisten meegestuurd. Voor deze machinisten geldt dit punt uiteraard ook.
- De rol van mentormachinist is het “in de praktijk aanleren van het vak”. De theorie hoort bij het leercentrum thuis. Nu zien we dat er op sommige standplaatsen al bijles door mentoren wordt gegeven omdat de opleiding hierin te kort schiet. Het kan toch niet zo zijn dat de aspirant afhankelijk is van de standplaats of hij wel of geen bijles krijgt.
- Het lage slagingspercentage baart ons zorgen. Als de getallen kloppen zijn er de afgelopen week (week 48) 23 aspiranten voor de eerste keer op examen geweest en zijn er maar 7 geslaagd. Dit is naar onze opvatting dramatisch laag en brengt veel extra studietijd met zich mee ten nadele van de formatie.
- De examinatoren geven aan dat, waarschijnlijk door de (tijds)druk in de opleiding, het er alle schijn van heeft dat de aspiranten “het kunstje” naar het praktijkexamen toe is aangeleerd, maar dat de theorie dan te vaak niet in de praktijk correct uitgevoerd kan worden.
- De huidige vorm van lesgeven maar zeker ook de arbeidsvoorwaarden maken dat leerbegeleiders (wat vaak fulltime-gedetacheerde machinisten zijn) stoppen met het lesgeven. De arbeidsvoorwaarden voor een leerbegeleider (vaak een aanvulling tot TK58) zijn voor een fulltime rijdende machinist dermate oninteressant dat er geen aanwas of interesse is. Deze aanvulling betekent namelijk een terugval in salaris, omdat de derving SAV groter is dan de aanvulling naar TG58.
- Dit geldt overigens niet alleen voor het opleiden van huidige en toekomstige BLM's, maar ook voor het opleiden van de 3400 NS-machinisten voor ERTMS wat Q3 2023 gaat starten.
- FNV Spoor heeft al meerdere keren gewezen op het feit dat het leercentrum en de rest van de opleidingsketen naast recruitment de flessenhals is van alle inzet de basis weer op orde te krijgen.

Eisen

- Gezien het feit dat machinist een veiligheidsfunctie is eisen wij dat NS er per direct voor zorgt dat alle aspirant machinisten een gedegen opleiding krijgen. NS is hierbij verantwoordelijk voor de opleidingsstof en deze dient uiteraard in overeenstemming te zijn met de geldende wet- en regelgeving en de eisen die NS zelf aan de functie stelt.
- Wij eisen dat alle leerbegeleiders op de hoogte zijn van de vakinhoudelijke kennis en deze leerstof aan de aspiranten overbrengen/doceren.
- Wij zijn ertegen dat mentormachinisten een opleidingsrol vervullen en de theoretische stof aan de aspiranten moeten over te brengen. Dus dat moet zo spoedig mogelijk stoppen.
- De rol, de positie en de arbeidsomstandigheden van de mentormachinisten moet verbeterd worden
- FNV Spoor stelt voor de leerbegeleiders een vaste taakgroep toe te kennen, waarbij minimaal hun derving SAV wordt gecompenseerd, plus een (arbeidsmarkt) toeslag voor het zeer belangrijke werk wat zij doen.

FNV Spoor benadrukt met klem dat dit geen klacht is over de leerbegeleiders. We zien dat zij hun uiterste best doen om de aspiranten goed op te leiden. Zij moeten ook roeien met de riemen die zij door de directie aangereikt krijgen.

Graag gaat FNV Spoor met je in overleg om onze zorgen en aanbevelingen nader toe te lichten. Uiteraard laten wij ons daarin bijstaan door mentormachinisten.

Met vriendelijke groeten,

Henri Janssen en Karel de Buijzer